

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

"TABOR" izhaja vsak dan, razven
nedelje in praznikov, ob 18. uri z
datumom naslednjega dne ter stane
mesечно po št. D 10.—, za ino-
smestvo D 15.—, dostavljen na dom
D 17.—, na izkaznice D 10.—,
inzerati po dogovoru.

Naroča se pri upravi "TABORA"
MARIBOR, Jurčičeva ulica št. 4.

Posamezne številke:
Navadne Din —75,
ob nedeljah Din 1.—.

UREDNIŠTVO se nahaja v Mari-
boru, Jurčičeva ul. št. 4, I. nad-
stropje. Telefon intarurb. št. 270.
UPRAVA se nahaja v Jurčičevi
ulici št. 4, pr. et. 4. et. domo. Tele-
fon št. 24. — SHS poštočkovni
račun št. 11.767.

Na naročila brez denarja se ne
otira. — Rokopisi se ne vračajo.

TABOR

Naslov

Maribor, sredo 3. septembra 1924.

Leto: V. — Številka: 201.

Tit. Knjižnica lice
Ljubljana

Visoka nagrada za mirovni načrt.

PARIZ, 1. septembra. Ameriško nagra-
do 100.000 dolarjev je dobila šifra št. 2399,
katere načrt je jury spoznal kot
najboljši načrt za uresničenje mirovnih
idealov. Načrt je zelo obsežen in vsebuje
kot pogoj tudi izvedbo Dawesovega re-
paracijskega načrta.

Tišina v Beogradu.

Politični romarij pri Davidoviću.

BEOGRAD, 2. septembra. Danes do-
poldne je ministrski predsednik Davido-
vić sprejel najprej razne deputacije, na-
to pa še bolgarskega poslanika v Beogra-
du Makarelskega in dvornega maršala

Jankovića. Tudi v vladnih klubih so se
oglasile številne deputacije, ki so v ve-
čini primerov zahtevale odpustitev njim
neljubih uradnikov.

Zasedanje Društva narodov.

ZENEVA, 1. septembra. Ob nenavad-
nem zanimanju in polnoštevilni udelež-
bi zastopnikov 54 držav je bilo danes o-
tvorjeno V. zasedanje Društva narodov.
Za predsednika je bil izvoljen načelnik
švicarske delegacije. Belgijski zunanji
minister Hymans, ki je sejo otvoril, je
povdaril, da ta izvolitev pomeni počasti-
tev gostoljubne Švice in velja kot izraz
hvale plemenitemu švicarskemu ljud-
stvu. Predsednik Motta se je na kratko
zahvalil za izvolitev in izjavil, da je

trdno prepričan o bodočnosti Društva
narodov. Nato je bilo določenih 6 komi-
sij, ki so se takoj sestale in začele raz-
pravljati o gradivu, ki je bilo zanje že
pripravljeno.

ZENEVA, 1. septembra. Ameriški po-
slanik v Bernu je sporočil tajniku Dru-
štva narodov, da bi Zedinjene države a-
meriške sodelovale pri mednarodni kon-
ferenci, na kateri bi bila sklenjena po-
govda o kontroli trgovine z orožjem in
municijo.

Trgovinska pogodba z Avstrijo.

BEOGRAD, 2. septembra. Pogajanja
za trgovinsko pogodbo z Avstrijo se bodo
pričela 11. septembra.

Grška je odpovedala trgovinsko pogodbo
z Jugoslavijo.

BEOGRAD, 2. sept. Med našo državo
in Grško je obstojala začasna trgovinska
pogodba, ki so jo vsaki tretji mesec po-
daljšali. Sedaj je novi grški poslanik v
Beogradu izročil vladni akt, s katerim
Grčija odpoveduje trgovinsko pogodbo z
Jugoslavijo. Ta ukrep je naše trgovske
kroge tembolj presenetil, ker se je baš
sedaj nudila prilika za sklep definitivne
pogodbe z Grčijo, tembolj, ker naša vla-
da pravkar sklepa take pogodbe z Av-
strijo, češkoslovaško in Ameriko.

Francozi protestirajo, ker Nemci ne
priznavajo krivde na svetovni vojni.

PARIZ, 1. sept. Francoska vlada sicer
še ni dobila uradnega poročila o govo-
ru nemškega kancelerja Marxa, ki je iz-
javil, da Nemčija odklanja odgovornost
za izbruh svetovne vojne, vendar pa je
zunanji urad že v naprej posvaril pred
takimi izjavami. Nemško stališče ni sa-
mo nasprotno dognanim dejstvom, am-

pak tudi besedilu versajske pogodbe. —
Ves svet ve, da se je Nemčija točno pred
10 letimi hvalila kot junaški, bojevit
narod in je napadla deželo, ki bi jo sicer
morala ščititi, ker je izjavila nevtral-
nost. Francoski uradni krogi izjavlja-
jo, da nemški kanceler dela slabe uslu-
ge mirovni stvari, če taji krivdo nemških
militarističnih in monarhističnih vojnih
hujskačev.

Svetovna žetev.

WASHINGTON, 1. septembra. Glasom
službenega izkaza o stanju žetve v 21 dr-
žavah severne zemeljske polovice brez
Rusije in Kitajske iznaša letošnja žetev
2 milijardi 171.000 mernikov, t. j. za 400
milijonov manj kot lansko leto. Samo
Zedinjene države, Bolgarija, Jugoslavi-
ja in Maroco imajo letos večji pridelek.

Borza.

CURIE, 2. sept. (Izv.) Sklepní tečaj.
Pariz 28.85, Beograd 6.85, London 23.87,
Praga 15.95, Milan 23.55, Newyork 531.25,
Dunaj 0.00794.

Zagreb, 2. sept. Pariz 417—422, Švica
1460—1470, London 347.40—350.40, Dunaj
0.1082—0.1102, Praga 232—235, Milan
342.97—345.97, Newyork 76.70—77.70.

Važno je tedaj, kaj hoče Radić doseči
z akcijo za razorožitev jugoslov. vojske?
Častni pionir boljševiškega polka do-
bro ve, da so bili ruski boljševiki za časa
revolucionarne vlade »svoboda in red«
(Kerenskij) največji antimitaristi. —
Sedaj, ko imajo vso oblast v lastnih ro-
kah, razpolagajo z eno najmočnejših ar-
mad sveta in nečejo piti slisati o razoro-
žitvi.

Lepa stvar je pacifizem. In ko se bo
načelo razorožitev armad izvedlo ena-
komerno in pravično po vsej Evropi, ko
ne bo več sovražnega rožljanja z orož-
jem, bo napočila srečna doba.

Toda za sedaj je še ni. Male države ne
morejo in ne smejo biti prve, ki bi vrgle
orožje med staro šaro, dočim bi bile im-
perijalistične države oborožene.

Čemu je Radić pacifist? Njegova mi-
roljubnost ni nič drugega kot oblika de-
fetizma. Radić ruje proti armadi iz teh
razlogov, iz katerih so si svojčas boljše-
viki nadeli protimilitaristične krinke in
podirali stebel državnega jedinstva
Rusije — vojsko.

To dela Radić zbog tega, ker je tudi
pod vladno Ljube Davidovića tako stru-
pen sovražnik skupne države Hrvatov in
Srbov kot je bil dve — tri leta po ujedi-
njenju. Le taktika je druga.

A. v. Borovicseny, tajnik cesarja Kar-
la v Švici, je v svoji knjigi »Der König
und sein Reichsweser« priznal, da je
pokoiki Karel trdno računal s Hrvati
kot načelnimi pristaši ideje habshurške

monarhije. Hrvati so imeli v rokah vse
mobilizacijske načrte generalnega štaba
in so sporočili Karlu v Švico, da so do-
volj močni, da proglasijo neodvisnost
Hrvatske, če bi Srbija povodom Karlo-
vega povratka udarila na Madžare. Ko
je 6. avgusta 1921 cesarjeva pisarna
vprašala vodje zarotnikov, ali so pri-
pravljeni, so odgovorili, da so. Izdelali so
natančen načrt, kako bi onemogočili mo-
bilizacijo vojske, rušili mostove itd.

Kdo so ti Hrvati? V prvi vrsti fran-
kovci, v drugi Radićevci. Tistikrat so še
bili složni kot prsti na roki.

In ko so zapadne države definitivno
opustile načrt vzpostavitve donavske
monarhije — Francija je za Brianda
podpirala Habsburga in ga celo bodrila!
— je moral tudi Radić izpremeniti takti-
ko. Ko se »intervencije« v Londonu niso
nič zalegle, je krenil v Rusijo in se za-
obljubil boljševikom.

Zdaj je njegov defetizem previden, a
dobro prevdajen. Korak za korakom! —
Ideologija habshurške federacije in ide-
ologija ene jugoslovanske suverenosti se
ne bosta nikoli sprijaznili ne v praksi ne
v teoriji.

Radić je slejkoprej habshurški fede-
ralist. Vse drugo je taktika.

Nada Karla Habsburga, eksponent
boljševizma ve, zakaj je treba razorožiti
jugoslov. vojsko. — Ali ve tudi g. Da-
vidović?

Doma in po svetu.

— Plačajte menico! Tako kličejo vladi
g. Davidovića Nemci. Sicer — pravijo —
je konec naše podpore v skupščini. V
ponedeljek je bila pri vladi nemška de-
putacija. Hočejo, da vlada takoj vpostavi
Kulturbund in izpolni obljube Nem-
cem v Sloveniji. Tako je, g. Davidović,
če človek v prvem ognju vse mogoče ob-
ljubi.

Veliko razburjenje vlada v narodnih
krogih v Dalmaciji. Minolo nedeljo (31.
avg.) bi se bila imela vršiti proslava raz-
vitja prapora Orjune v Makarski. No-
tranji minister Nastas Petrović pa je
nasedel klerikalno - frankovski - radi-
ćevski hujskariji in je slavnost brzojav-
no prepovedal. Tudi dozdajni Davidovi-
ćevci so začeli spregledovati.

— Umrljivost v Celju. Meseca avgusta
tl. so umrle v mestu Celju 4, in v celjski
javni bolnici 11 oseb.

— Zdravniška konferenca v Celju se
je vršila na odlok velikega župana mari-
borskega v Celju dne 31. avgusta tl. Ude-
ležilo se je sestanka lepo število zdrav-
nikov iz Celja in srezkega poglavarstva
celjskega. Stvarno se je razmotrivalo o
važnem vprašanju, kako bi se moglo naj-
uspešnejše pobijati nalezljive bolezni, v
prvi vrsti v sedanjem času najbolj ne-
varno otroško bolezen škrlatice, ki je
zahtevala v tem okraju že mnogo žrtv.
Po temeljitih referatih in stvarni debati
so prišli navozci zdravnikov do zelo važnih
sklepov, ki se sporoče zdravstveni obla-
sti, tako da je pričakovati v najbližjem
času važnih ukrepov glede pobijanja na-
lezljivih bolezni.

— Protestni zborovanje invalidov v
Celju se vrši dne 14. tm. v Celju. Prote-
stiralo se bo proti zavlačevanju invalid-
skega zakona ter se bo zahtevalo od no-
ve vlade, da stavi ta zakon kot prvo toč-
ko na dnevni red. Sliče protestne sho-
de priredi udruženje vojnih invalidov po
celi državi.

— V Sibiriji so še naši vojni ujetniki.
Župnik v Miljevu v Dalmaciji je dobil te
dni pismo od svojega župljana Mate Ške-
lija, ki so ga že 10 let smatrali za v vojni
padlega. Škelj mu piše, da je 23. avg. tl.
prišel v Avstrijo iz Tobolska v Sibiriji,
kjer je še več tisoč naših vojakov Hrva-
tov, Slovencev in Bosancev. Pravi, da so
spočetka večkrat pisali domov, a noben
ni nikdar dobil kakega odgovora in mi-
slili so, da je tudi doma vse pomrlo od
lakote kakor v Sibiriji 1. 1919 in 1920. —
Naša vlada bi se končno morala pobri-
gati za repatriacijo naših ljudi.

— Kolektivna pogodba z blagajničnimi
zdravniki. Osrednji urad za zavarovanje
delavcev v Zagrebu je odobril novo ko-
lektivno pogodbo, ki jo je Okrožni urad

v Ljubljani sklenil z Zvezo blagajničnih
zdravnikov za Slovenijo. Ta pogodba
velja od 1. junija t. l. dalje. Ko se po-
govda dotika, se dostavi vsem blaga-
ničnim zdravnikom. Novi pavšalni me-
sečni prejemki se nakažejo v septembru,
ob kateri priliki se obračuna tudi razlo-
ček na prejemkih za čas od 1. junija do
1. septembra.

— Novosadska blagovna borza 1. sept.
Pšenica baška nova 355, za sept. 370, ko-
ruza 285, fižol beli baški 440—450. Ten-
denca medla.

— Pojasnila in legitimacije za Vele-
sejm v Pragi dobite na Čehoslovanskem
konzulatu, Brag in pri Aloma Company.
Kongresni trg 3. Ljubljana, 19. sept. sku-
pen izlet jugoslovanskih trgovcev.

— Madžarski republikanski voditelj
je pobegnil. Voditelj madžarske republi-
kanske stranke dr. Beer je bil nedavno
obsojen na 18mesečno ječo. V ječi je osle-
pel na enem očesu in se je njegovim v-
plivnim francoskim prijateljem posreči-
lo, da so dosegli zanj dopust. Te dni pa
je dr. Beer na letalu pobegnil iz Mad-
žarske in dospel na Dunaj.

— Državljanška vojna na Kitajskem
se je razvila nekoliko preživljajno, da so
celo zapadne velesile v skrbeh in so te
dni intervenirale pri kitajski vladi. Tu-
di tokrat so se špili med sabo namestni-
ki raznih provinc in se vojskujejo kot bi
bili kralji samostojnih držav. Centralna
vlada je ošividno brez moči.

— Tiha vojna med Poljsko in Rusijo.
Poljska vlada je vsled neprestanih na-
padov neregularnih ruskih tolpe osveto-
točila na poljsko-ruski meji eno tretjino
svoje vojske. Ruske čete so v zadnjih 14
dneh trikrat streljale proti poljski ob-
mejni policiji, ki je tolpe podila čez me-
jo. Dokazano je, da so v teh tolpah pre-
oblečeni člani rdeče armade. Poljski listi
pišejo, da se je začela nekaka »tiha voj-
na« med Poljsko in Rusijo. Prebivalstvo
obmejnih krajev je zelo vznemirjeno.

— V komunistični državi streljajo
brezposelne delavce. Moskovski boljše-
viški list »Izvestija« je objavil vest, da
je v Saratovu prišlo do težkih spopadov
med brezposelnimi delavci in policijsko
milico. Brezposelni delavci so se zbrali
v veliko povorko, ki je krenila pred po-
slopje sovjetske uprave in zahtevala, da
se da delavcem podpora, ker morajo si-
cer poginiti od glada. Ker so pa tam
imeli za delavstvo gluha ušesa — prav-
tako kot nekoč carski gubernatorji, so
delavci palačo naskočili. Milica je odda-
la nanje salve in je dva usmrtila, devet
pa težko ranila. V protest zoper škanda-
lozno postopanje z delavci pod tzv. »dik-
taturu proletarijata« je celokupno sara-
tovsko delavstvo napovedalo generalno
starko.

— Z letalom je pobegnila iz zakonske-
ga gnezda. Iz Prage je te dni pobegnil z
letalom neki bančni uradnik, ki je pone-
veril visoko svoto denarja. Naslednjega
dne je pobegnula iz Prage 25letna sopro-
ga nekega veletrgovca v Lvovu, ki se je
v Pragi sestala z madžarskim žurnali-
stom Szimonom iz Budimpešte. V Kbelih
pri Pragi sta sedla na letalo in se hotela
odpeljati v Pariz, odtam pa dalje po sve-
tu. Imela pa sta smolo, zakaj na nemški
meji je nastala taka nevihta, da se je le-
talo moralo vrniti v Prago. Tu ju je že
čakala policija, ki je bila obveščena iz
Lvova, da je bila veletrgovčeva žena iz-
vabljena z doma v sramotne namene. —
Parček je izpovedal na praški policiji,
da sta se seznanila v kopališču in sta na-
meravala skupno obiskati Pariz ter
eventuelno prepotovati tudi severno
Afriko, kamor je novinarja vodila po-
kliona pot. Veletrgovčeva žena se je itak
nameravala ločiti. Ker pa domnevajo, da
je madžarski žurnalist imel druge name-
ne z Leop Lvovko so ga pridržali v zaporu.

— Strahotna avtomobilska nesreča. V
Holandski provinci Overijssel na cesti
med občinama Heino in Realty je nasta-
la v sredo strahotna avtomobilska ne-
sreča. Natlačeno polni avtobus, ki se je
vračal z nekega proščanja, se je iz ne-
pojasnjene vzroka nenadoma vnel in
v nekaj minutah zgorel popolnoma. V
vozu je nastala panika, ker sta bila oba
vhoda zaprta in v zmedu niso takoj našli

Ali je Radić iskren pacifist?

Vzroki njegovih neprestanih izpadov
proti jugoslov. vojski.

Najzgovornejši Hrvat Radić vidi svojo
poglavito nalogo v tem, da pripelje se-
danjo vlado na pota pacifizma, kar zna-
či v praksi: razorožitev naše SHS vojs-
ke. V čast, ko njegovi mutasti poslanci
glasujejo za vlado sporazuma, proti
zagrebški megaloman ravno isti vladi z
bav-bavom Društva narodov. Njegova
politična modrost vobče obstoji zgolj v
spletkarstvu in plašenju nasprotnika.
Pašića in Pribečevića je hotel preplašiti
z boljševiškim belcebabom, Davidoviću
pa izkuša ugnati strah v kosti z Društ-
vom narodov. Takega politika pač ne
premora svet, kot ga je po nesreči rodila
častita hrvatska majka!

V tem trenutku nas zanima samo Ra-
dićev razmerje do armade. Ko je Radić
prejšnja leta klobasarij o pacifizmu (da,
klobasarij, saj je na pr. Mussolinija na-
zval za pacifista, kar je enako kot če bi
kdo pravil o Radiću, da je centralist!), se
mihne ni resno oziral nanj.

Dandanašnji je stvar druga:

1. Radićeva stranka, v kateri ima vo-
ditelj skoraj absolutno besedo, je stebel
sedanje vlade v Jugoslaviji.

2. Radić je bil v Moskvi uradno ime-
novan za boljševiškega eksponenta na
Balkanu.

Poslani in izdani: Kameniti Nakov. Glavni in odgovorni urednik: Vekoslav Spindler. — Tisk: Moravska tiskarna d. d.